

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 k.
Negyedévre ..... 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep-utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 140. szám.

Nagyvárad.

Kedd 1914 június 23

A magyarság megerősödése az Alföldön

A magyarság erejének forrása az Alföldön van. Siklakó volt a magyar első sorban s az aranykalászszal ékes rónaság nem pusztán mint a költők gyönyörű témája, hanem mint a magyar faj igazi otthona, a magyar állam szilárd alapja bir igazi nagy jelentőséggel Magyarország történetében.

A mohácsi vészig a magyar Alföld volt Európa egyik legnépesebb, legműveltebb vidéke. Városok sűrűn váltakoztak falvakkal, a városokban virágzó kultúra, mely fölvetette a versenyt Nyugat városaival, a vidéken jólét és vagyonság — és mindenütt erős magyarság. A Tisza-Maros szögén például ma a lakosság egyötöd része magyar; akkor négyötöd része tiszta magyar volt. Az osztrák határtól egészen a székkelyáéig terjedő területen, tehát közben a Dunától az erdélyi hegyekig terjedő Alföldön is szín magyar volt a lakosság. Ez az erős alföldi magyarság tette lehetővé, hogy Magyarország a középkorban kétszer is, Nagy Lajos és Mátyás idején európai nagyhatalom volt.

Ezt a gyönyörű virágzást tette tönkre a török uralom és a magyar pártoskodás. Vármegyék lettek hazátlan pusztasággá s míg Mátyás idején Magyarország lakossága legalább öt millió volt (nagy szám akkoriban!), melyből 4 milliónál több volt a magyar: a Rákóczi-féle szabadságharc idején az ország lakossága alig rugott két millióra s ennek fele sem volt magyar.

Ime nemzeti küzdelmeink sikerelenségének egyik oka.

Magyarország megerősödéséről azóta lehet ismét beszélni, mióta az Alföld ismét magyarrá lett nemcsak politikailag, hanem néprajzilag is. Minél jobban birtokába veszi az Alföldet újra a magyarság, annál erősebb lesz Magyarország.

A török hódoltság alatt elnéptelenedett nagy magyar Alföld újra benépesedése most kezd erősebb lendületet venni. Az Árpádok idején virágzó és erős magyar községek helyén évszázadokon át jórészt pusztaságok voltak. A múlt század végén és a jelen század elején indult meg erősebb tempóban a puszták benépesedése a — hála Istennek — erősen szaporodó magyarság által. Itt is, ott is telepek alakulnak, a mind sűrűbben épülő parasztnyákból, egy-egy ilyen telep lassankint egy-egy leendő község ki-jegecesedési pontja lesz, elpusztult templomok újra épülnek, ismét megszólalnak a messze pusztákon az évszázadok előtt elnémult harangok s az Isten áldásának kikérése mellett folytaott honfoglalási munka egyre szebb és szebb eredményeket jelent a magyarság megerősödése szempontjából is.

Hatalmas erővel folyik ez a munka a nagyvárad latin szertartású egyházmegye területén is és pedig a Szent László alapította egyházi javadalmak hathatós támogatása mellett. Gróf Széchenyi Miklós püspök és a nagyvárad káptalan az elsők e rendkívül fontos fejlődés hatalmas támogatásában. Templomok épülnek mindenütt a katolikus

magyarság erősítésére az egyházi férfiak bőkezűségéből s a hány új hajlék épül Isten dicsőségére, annyi új erős vára emelkedik a magyar nemzet jövő nagyságának is.

Szent László nyomdokain haladva, folytatja az ő egyházmegyéje a hatalmas és gyönyörű nemzeti munkát. Néhány év óta rövid időközökben egymás után van alkalomunk megemlékezni a magyarság megerősítését célzó e gyönyörű munkáról, melyben a magyar főpapság hazafiassága, páratlan áldozatkészsége aranybetűket ír a történelembe.

Mohácsnál 26 magyar főpap esett el a hazáért. Ott küzdöttek, ott estek el az első csatában. Ma, a nemzeti újjászületés munkájában ismét ott látjuk a magyar főpapságot; ott dolgoznak, ott diadalmaszkodnak az első sorban.

Templomszentelés Bucsatelepen.

Az alföldi magyarság megerősödésének egyik jelentős mozzanata játszódott le vasárnap Bucsatelepen, ahol gróf Széchenyi Miklós püspök az általa épített és felszentelt templomot szentelte fel a lakosság imponáns sokaságának részvételével. Két héten belül ez a második templom, amelyet gróf Széchenyi Miklós püspök Isten dicsőségére felszentel.

Bucsatelep az Alföld egyik egészen új keletkezési lakott helye Békés megye északi pontján, ahol négy vármegye, Békés, Bihar, Hajdu és Jásznagykunszolgok szögellenek össze. A telep ezelőtt 20—25 évvel még teljesen lakatlan pusztaság volt, vizjárta, sáros vidéken, a Sárrét közepén. Csak egy csárda állott az ut mentén, jellemző névvel: a „Hámszorító csárda.” A nagy sártengeren átkinlódó járművek itt állottak meg a hám

FARKAS ISTVÁN
drogeriája az „Apollóhoz“

Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

Telefon 13-02.

Telefon 13-02.

Ajánlja állandóan friss gyermektápszerait u. m. Zabdara, Nestle, Kufeke, Ovomaltin, Hygiana, Phosphatine stb. Soxhlet készülékek, illatszerek, piperecikkek és mindennemű bárhol hirdetett szereket legolcsóbb áron.

megszorítására, hogy el ne akadjanak a feketetlen sárban.

Akárhányszor csónakon jártak vízár-dáskor Füzesgyarmatról Karcagra azon a helyen, ahol most községgé fejlődő virágzó telep áll. A volt gróf Vécsey-féle, jelenleg Springer-féle birtokból vásárolgattak telket a lakosok. Ház épült ház mellé s ma már, alig negyedszázad elteltével közel kétezer lélek él a telepen. A lakosságnak több mint fele katolikus. 1907 óta önálló lelkészséget szerveztek Bucsatelepen. Csak egy hiányzott: nem volt a híveknek templomuk, az istentiszteletet szükségből az iskolában kellett megtartani.

Ezelőtt két évvel járt ott bérálni gróf Széchényi Miklós püspök, akit rendkívül meghatott a hívek igaz buzgósága. A bér-málást Isten szabadege alatt kellett megtar-tani, de a püspök megígérte, hogy mire is-mét bérálni jön Bucsatelepre, gondja lesz rá, hogy a buzgó, derék híveknek templo-muk is legyen s ott vehessék a Szentleket a bér-málkozandók.

Az új templom.

Még az új bér-málásra sor sem került, a püspök sokkal előbb beváltotta ígését. Egészen a sajátjából felépítette és pazarul fel is szereltette a templomot. Közel száz-ezer koronába került a gyönyörű új tem-plom, mely mindenkor egyik ragyogó tanu-bizonyossága lesz Széchényi püspök bőkezű-ségének és hívei iránti szeretetének. A tem-plom román stílusban épült s 33 méter magas tornya Karcagig ellátszik a messze síksá-gon. Siegel Albin, az országos nevű kitűnő műépítésznek, a Szent Imre Kollégiumok és számos más, országszerte ismert nagy alkotás tervezőjének pompás tervei szerint Schneider János és Mátyás gyulai jeles építészek építették fel mindenki meglepe-dését kiérdemlő szoliditással. Az építést

1913. júl. 6-án kezdték meg és közvetlenül a felszentelés előtt fejezték be. Befogadó képessége 1500 emberre van számítva.

Az oltárkép.

Gyönyörű az új templom oltárképe. Bol-dog Alacoque Margitot ábrázolja a szent je-lenés pillanatában, mikor az Ur Jézus fel-hívja a szent életű apácát Jézus szent szíve tiszteletének elterjesztésére. Jézus arcán ott az isteni fenség és jóság, ünnepélyes ko-molyságtól és szomorú szelidségtől áthatva. Alacoque Margit arca az átszellemülés kife-jezését tükrözi vissza. Az egész kép mély hatást tesz a szemlélőre. A képet a püspök-nek kiváló művészi tehetséggel megáldott nővére, gróf Erdődy Gyuláné született Szé-chényi Emilia grófnő festette és ajándé-kozta a bucsatelepi híveknek. A főoltárt és mellékoltárt Szubota István oltárépítő készi-tette. A mellékoltár fölött a lourdesi Szűz szobra áll.

A templomszentelés.

Vasárnap szentelte fel Széchényi püs-pök az új templomot Jézus szent szíve tisz-teletére. Szombaton este automobilon utazott ki a püspök Füzesgyarmatra, a hol gróf Blankenstein Pálnak volt vendége. Innen vasárnap reggel Blankenstein gróf négyes fogatán hajtatott át Bucsatelepre, ahol reg-gel 8 órakor kezdődött a szertartás. Nem-csak az összes bucsatelepi katolikus hívek voltak ott, hanem processzióval felvonultak az endrődi, gyomai, dévaványai, karcagi, kisujszállási katolikus hívek is és megje-lentek a katolikus hívek felséges ünnepén a helybeli reformátusok is.

A megyéspüspök reggel 8 órakor érke-zett a községbe s a régi iskolakápolnához ment, ahol az előirt zsolozsmák között fel-

vette egyházi ornátusát s egyházi segédlet-el együtt az új templom elé vonult.

A püspök a templom zárt ajtaja előtt kezdte meg a templomszentelés szertartását. Elmondotta a minden szentek litániáját s háromszor járta körül a templomot, miköz-ben szentelt vízzel hintette be a falakat. Aztán kopogtatott a feszülettel a zárt ajtón, mire azt felnyitották a püspök előtt s a fő-pap az oltár elé lépett s a Szentlélek segítsé-gül hívása után elmondotta a litániát.

Hamut hintettek a templom padozatára s a püspök e hamuba írta be a pásztorbot-jával a latin és görög betűsor betűit, úgy, hogy a betűk a Szent András ferde kereszt-jének alakját adták. Ezek a betűk azt je-lentik, hogy e templomban az ősi egyház tanítását fogják hirdetni, melyet az apostoli korban e két világnyelven: latinul és görög-gül hirdettek. De jelenti azt is, amit Szent Pál hirdet, hogy az Ur egyházában nincs személyválogatás, itt nincs sem római, sem görög, itt mindannyian egyenlők vagyunk. Ez az egyetemes egyház temploma, minden nemzet hívei imádságának háza.

A püspök belülről is meghintette szen-telt vízzel a templom falait. Azután a pap-ság elhozta a szent ereklyéket, melyek felett a misét mondani fogják. A püspök meg-ekente szent krizmával az oltár mélyedését, ezekben behelyezte a szent ereklyéket s azokat egy márványlappal zárta le, melyet szentelt vízzel készült vakolattal erősített az oltárhoz.

Aztán megkente a püspök a templom falait 12 helyen a szent krizmával kereszt-alakban. A szertartásnak ez a része a tulaj-donképeni templomszentelés. A szent kenet helye ráfestett kereszttel van megjelölve, mindenik keresztre gyertyatartó van erő-sítve, melyeken ezen felszentelési ünnep minden évfordulóján gyertyák fognak égni. Ez a 12 kereszt a 12 apostolra emlékeztet, az egyház első hirdetőire, akiknek tani-tását ebben a templomban is hirdetni fogják.

JÉZUS SZÍVE HIV BENNUNKET.

— Gróf Széchényi Miklós püspök szentbeszédje a bucsatelepi templomszentelésén. —

Két éve annak, hogy itt jártam közte-tek. Amikor itt, az Isten szabad ege alatt kiszolgáltattam a bér-málás szentségét, amely-nyre épültem buzgóságtokon, békétüreste-ken, annyival inkább fájlaltam elhagyatott-ságtokat, mert nem volt még templomotok!

Ennek a tapasztalásnak benyomása alatt megígértem akkor nektek, hogy mire Isten segítségével ide visszatérek, tágas, szép templomban akarlak benneteket viszontlátni. Hála a jó Istennek, sikerült ezt az ígére-tet beváltani. Isten iránti hálával eltelve az Ur Jézus Szent Szívének tiszteletére felszen-teltem ma ezt a templomot.

Ebben a szent, ünnepélyes pillanatban szeretném lelketekbe vésní, szívetekbe írni azt, amiről kell, hogy megemlékezzetek, amikor ezt a templomot látjátok, harangjá-nak szavát halljátok, küszöbén átléptek, azt: hogy megemlékezzetek mindenkor arról, hogy ez a templom Isten háza, az imádság háza, a kegyelmeknek kiapadhatatlan kut-forrása is, hogy az Ur Jézus szent Szívének szenteltem ezt a templomot.

Itt e szent helyen, itt a templomban mi is mondhatjuk Szent Péter apostollal: „Uram jó nekünk itt lenni.“

Jó nekünk itt lennünk, mert mi is úgy érezzük, hogy itt közelebb vagyunk Istenhez, közelebb vagyunk dicsőségéhez, hatalmához, könnyebb itt nekünk kegyelmeihez férkőz-nünk.

Jó nekünk itt lennünk, mert Istennek háza ez! Istennek háza, mert Isten dicsősé-gére épült, Istennek van szentelve; Isten háza, mert itt teljesedik az, amit az édes Üdvözítő ígért:

— *En veletek vagyok minden nap a világ végéig.*

Itt az oltáron jelenik meg az édes Üd-vözítő a kenyér és bor színében, itt áldozza fel magát naponként az erendő büntől, itt erősödünk meg a hitben a bér-málás által, itt szabadul meg a bűnös töredelmes gyónás után bűneinek nagy terhétől. Itt áldja meg a pap az egész életre kötelező felbonthatatlan házasságot. Innen küldi az egyház szol-gáját a beteghez, a haldoklóhoz. Halálunk után is, ha már mindenki elfelejtett, a templomban az egyház még megemlékezik a megholtakról és imádkozik értük.

Ha beléptek ebbe a templomba, ha fel-

emeltek szeméiteket erre az oltárra az Ur Jézusnak Szent Szívét látjátok.

Nézzétek meg ezt a Szent Szívet és ta-nuljatok tőle!

Amikor egyszer Alacoque Margit elra-gadtatásba merülten, mellén keresztbefont karokkal mozdulatlanul, elmélyedve imádko-zott, az oltár fölött megpillantotta az édes Üdvözítő imádság alakját s mikor reafordította könnyes szeméit, az Üdvözítő mel-lét ragyogni látta s abban a fényözönben Jézus Szent Szíve tündöklött, mint a nap s hangot hallott, amely azt mondotta: „Ime a szív, mely annyira szerette az embereket, hogy hozzájuk való szeretetből feláldozta magát.“

Aldott ennek a Szent Szívnek tátongó sebe, áldott és dicsőséges ennek a Szent Szívnek nyílása. Ez a seb az a rózsza, amely az ő szeretetét ékesszólóan hirdeti, ez az az ajtó, amelyen át az isteni ótalom várába menekülhetünk. Ide édesgeti az Ur Jézus az ő választottjait, amikor így hívja őket: „jőjjetek hozzám mind, akik fáradtok és terhelve vagytok és én megnyihílek ti-teket“.

Csak ez a drága Szent Szív az, amely nem szűnik meg soha bennünket szeretni, mely nem hagy el bennünket soha sem! Nyugtalan is a mi szívünk, amíg benne nem talál megnyugvást. Ha szereteteink, szüleink,

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Füzesfa-telep 7. sz. Új vashídő mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgálunk.

Szent beszéd és szentmise.

Az előírt szertartások után gróf Széchényi Miklós püspök az oltártól teljes püspöki ornátusban gyönyörű szentbeszédet intézett a hívekhez. Jézus szent szívének tiszteletére buzdította őket, rámutatván, hogy Jézusnál talál az emberi lélek örömeiben biztos alapot, minden bánatában, minden csapásban biztos menedéket. A szentbeszédet tárcarovatunkban közöljük. A hívek, a kiknek régi vágyukat valósította meg a püspök a templom felépítésével, könnyezve, meghatva hallgatták a főpásztor szavait. Öreg emberek állottak a hívek közt, öreg emberek, a kik még emlékeztek azokra az időkre, a mikor Bucsatelep még feneketlen sártengert jelentett — hogyné könnyeztek volna, ha összehasonlították a multat a jelennel! Szent beszéd után a püspök csendes misét mondott.

Ebéd a plebánián.

Délben a plebánián diszebéd volt, a melyen részt vettek: gróf Széchényi Miklós püspök, gróf Blankenstein Pál, Lopussny Gyula és Szirmay Árpád tb. kanonokok, dr Szemethy Géza bárándi plebános, Brém Lőrinc püspöki titkár, dr Mazurek Gyula szentszéki jegyző, dr Krüger Aladár püspöki főügyész, Gáspár István plebános, Csernay Géza bucsatelepi lelkész, Bucsei László bucsatelepi ref. lelkész, Siegel Albin műépítész, Schneider János építész, Szobb Béla tisztartó stb.

Ebéd után a püspök kísérete Blankenstein gróf vendége volt Füzesgyarmati kastélyában délutáni teára, aztán visszautaztak Nagyváradra.

A bucsatelepi katolikus hitközség kiváló buzgósságu lelkésze, Csernay Géza vezetése alatt egyike az Alföld legszebb reményekre jogosító, virágzó jövőjü hitközségeinek.

A közigazgatás államosítása.

A képviselőház közigazgatási és pénzügyi bizottsága ma délután kezdte meg a közigazgatás államosítására vonatkozó javaslat tárgyalását. A kormány részéről Tisza István, Sándor János és Teleszky János voltak jelen.

Az ülésen Héderváry Károly elnökölt. Rakovszky Iván előadó ismertette a javaslatot. Történelmi adatokkal bizonyítja, hogy a legrégebb időkben kinevezés alapján töltötték be a megyei tisztviselői állásokat és csak 1873-ban adták meg a vármegyéknek a választói jogot.

A kinevezéstől nagyon sokat vár. A tisztviselők függetlenségét csakis ezen az alapon lehet biztosítani. Így van ez a külföldön is.

Ezután Héderváry Károly javaslatára elhatározták, hogy mind a három javaslatot egységes és általános vita alá bocsátják. A részletes tárgyalás során elsőnek Beöthy László szólalt fel. Hatalmas beszédet intézett a javaslat mellett. Kiemelte az új törvény gyakorlati előnyeit. Hangoztatta azokat az előnyöket, amelyek az új korszak alatt a közre és a tisztviselőkre háramlanak. Cáfolja azt, mintha a reform a szerzett jogokat akarná sérteni.

A tisztviselők statusáról és pragmatikájáról beszélt.

Ezután áttért a fegyelmi eljárásra, végül pénzügyi szempontból foglalkozott a javaslattal. A szolgálati pótlékokat illetőleg csak akkor lehet nyilatkozni, ha majd megtörténik az egész ország tisztikarának szolgálati pótlékára vonatkozó összeírás. Ezután Jakabffy Imre szólalt fel.

Nagyváradai ügyvédek az új bélyegtvörvény ellen.**Az Ügyvédszövetség gyűlése.**

Vasárnap délelőtt rendkívüli népes gyűlést tartott az Ügyvédszövetség nagyváradai osztálya. Az ügyvédi kamara disztermét megtöltötték a váradai ügyvédek, hogy egyhangu határozattal tiltakozzanak az új törvényjavaslat ellen, amely javaslat rendkívül megrágitja a pereskedést és súlyossá teszi az ügyvédek helyzetét. Az ügyvédi kar az egész országban tiltakozik az új javaslat, a készülő bélyeg- és illetéktörvény ellen.

Délelőtt 10 órakor volt a nagyváradai Ügyvédszövetség gyűlése, amelyen dr Adorján Emil ügyvéd elnökölt. A gyűlés tárgya: véleményadás az új törvényjavaslatról.

Dr Medvigy Gábor ügyvéd volt az első felszólaló, aki szerint a törvényjavaslat több hibája mellett is igen hasznos intézkedéseket foglal magában. A maga részéről az előrelátható egyhangu tiltakozással nem fog szembehelyezkedni.

Dr György Ernő élesen bírálja a javaslatot, amely 60-80 százalékkal drágítja az igazságszolgáltatást. Jogbiztonság szempontjából is káros az illetékek felemelése, mert a közönség, akármennyire igazságos is az ügye, tartózkodni fog a birói eljárástól és esetleg más uton akar az igazához jutni.

Többek egyhangu elítélő véleménye után dr Adorján Emil beszél még. Az új javaslat szerinte úgy az ügyvédekre, mint az igazságkereső közönségre sérelmes.

Felszólalások történtek még az alaptalan és rosszhiszemű leletezések ellen. Jogi szempontból sérelmes, hogy a pénzügyi fórumok

rokonaink elhalnak, megmarad Jézusunk; ha barátaink elhagynak, elfeledik adott szavukat, szeretetükkel másokat ajándékoznak meg; ha ellenünk fordulnak azok, akikkel a legtöbb jót tettük, mikor kiből szívünkben a szeretet és kihal belőle a háladatosság, megmarad Jézusnak az ő Szent Szíve szeretetének tiszta lángja nem fogyatkozik meg soha. Ha szerencsétlenség ér, ha csapás csapás után következik, ha a tűz, a víz, az időjárás által súlyos károkat szenvedünk, elvesztjük vagyunkat, kenyerünket, elhagyatottan állunk a világban, nem hagy el bennünket az Ur Jézus Szent Szíve! Ha bűneid miatt rettegsz, ha a büntetés félelme a kétségbeesés felé hajt, ha a romlott világ, a gonosz szellem ostromai kísértenek: az Ur Jézus Szent Szíve vesz pártfogásába és menedéket nyújt a töredelmes bűnösnek is.

Azért az Istenházában, az Ur Jézus Szent Szívével keressetek mindenkor menedéket és védelmet. Hány özvegy, árva, elhagyott szegény fog itt enyhülést találni, hány boldogtalan fog itt leborulni a hideg köre és fogja siratni bűneit és ifjúkori tévedéseit és a kegyes Isten meghallgatja majd fohászait; hány szerencsétlen és szenvedő fog ide majd sietni, hogy enyhülést keressen és az Ur megadja majd neki, amire szüksége van.

Hány szegény atya, hány siró anya

hozza majd ide szívének keserveit, hogy kiöntse minden bánatát Jézus Szent Szíve előtt és itt majd vigasztalásra talál! Oh hányszor fog itt sirni, akinek fáj az élet és nincsen semmi öröme és ha itt leborul megkönnyebbülten távozik.

De ne csak szorongatás, bánat és keserűség idején keressetek menedéket az Isten házában, az Ur Jézus Szent Szívével, hanem kell hogy jó sorsotokban is imádkozzatok azért, hogy az Isten szabadítsa meg a gonosztól és távolítsa el tőletek a bajt.

Aki meghallgatásra talált, akit Isten testi, lelki javakkal áldott meg, itt adjon hálát az elvett jótéteményekért, itt szentelje meg szíve örömet és boldogságát az Ur Jézus Szent Szívének ajánlva azt fel.

Itt adjatok hálát ti szülők, ha Isten nektek jó gyermekeket adott, itt áldjátok meg őket, ha munkába, szolgálatba, katonaságba mennek, innét kíséritek őket imádságokkal, hogy Isten óvja meg őket testi lelki bajtól, betegségtől, kísértéstől, rossz társaságtól. Itt imádkozzatok ti gyermekek születekért és hálálkodjatok Isten előtt, ha hosszú életet adott nekik. Itt kérjétek Isten áldását nehéz munkákra, itt adjatok hálát, ha bő termést adott.

Itt imádkozzatok az egyház fejeiért, imádkozzatok jószágos királyunkért. Imád-

kozzatok az Ur Jézus Szent Szívéhez, a Bold. Szűz Máriához, a magyarok nagyasszonyához, hogy vegye őltalmába ezt a sokat szenvedett magyar hazát és változtassa termékeny békességé a mostani sok pártoskodást és háborúságot.

Itt, az Ur Jézus Szent Szíve előtt kérek, imádkozzatok értem is, ki Isten és a ti irántatok való szeretetből ezt a templomot építtettem az Ur Jézus Szent Szívének tiszteletére s a ti lelketek üdvösségére. Imádkozzatok azokért, akik munkájukkal, áldozatukkal, művészetükkel ennek a templomnak megépítésére hozzájárultak és abban közreműködtek.

Jó sorsban és balsorsban, örömben és bánatban és szerencsétlenségben ide jöjjetek, itt imádkozzatok, hogy az irgalmas és jószágos Isten, az Ur Jézusnak Szent Szíve, a Boldogságos Szűz anya szomorúságtok vigasztalója, — boldogságtoknak megáldója legyen.

Áldja meg a Szentháromság egy Isten és a Boldogságos Szűz Mária ezt a templomot, ezt a községet, annak minden lakóját és fogadjon be az Ur Jézus mindannyiunkat az ő Szent Szívének szeretetébe. Amen.

Grand Circus Colosseum
a Nagypiacz-téren.

Ma először!

The Barbe Diabolo Comp

A halál megvetői. Kerékpár és motorverseny a meredek halálkatlanban! És még 18 sláger-szám. Jegyek elővételben este 6 óráig Hegedüs hírlapirodájában válthatók.

Világatrakció!

határoznak az illetékügyekben, holott érdekelt felek.

Az elnök kimondta a határozatot, amely szerint az Ügyvédszövetség tiltakozik a törvényjavaslat ellen és hasonló tiltakozásra hívja fel az ország társtestületeit is. Az ügyvédi kamarát is rendkívüli közgyűlésre hivatják össze, hogy állást foglaljon a javaslat ellen.

A tüdővész ellen védekező egyesület közgyűlése.

Az a nemes kulturmisszió, amelyet a tüdőbetegség ellen védekező egyesület célul tűzött ki maga elé, a vasárnap délelőtt fél 11 órakor megtartott évi közgyűlésen volt tapasztalható. Nagyvárad nemeslelkű férfiai, akik a közjó előmozdítását és közegészségügyet szívükön és lelkükön viselik, a közgyűlésen teljes számmal résztvettek. Ott volt *Fetser* Antal felszentelt püspök, *Hlatky* Endre főispán, dr. *Karácsonyi* János, Fráter Barnabás, özv. *Grunwald* Henrikné, *Molnár* Imréné, *Keszthelyi* Zoltán, dr. *Gerő* Sándor igazgató-főorvos, dr. *Edelmann* Menyhért, dr. *Medvigy* Gábor, *Stark* Gyula, dr. *Bartha* János, dr. *Móritz* Ernő, *Reismann* Mór kir. tanácsos, *Schenker* Ferenc pénztáros, *Kőszeghy* József, dr. *Fehér* Márton, dr. *Friedländer* Sándor, dr. *Meer* Samu, *Kiss* Dávid, dr. *Thury* Kálmán.

Dr. *Mayer* László és *Rimler* Károly leküzdhetetlen akadály következtében a közgyűlésen nem vett részt.

A közgyűlésen *Fetser* Antal felszentelt püspök elnökölt. Dr. *Gerő* Sándor igazgató-főorvos felolvasta az évi jelentést, kimutatta az egyesület humánus és érdemekben gazdag tevékenységét. *Schenker* Ferenc pénztáros pedig az évi kiadásról számolt be és a jövő év költségvetését terjesztette elő.

Dr. *Móritz* Ernő megyei főorvos örvendetesnek és minden tekintetben jónak találja, hogy az Irgalmas nővérek vegyék át a szanatóriumban a betegápolást, amire senki sem alkalmasabb. Hivatkozott az Irgalmas nővérek áldásos munkáira. Szerződés megkötést óhajt az Irgalmas nővérekkel az ápoló teendőkre vonatkozólag.

Dr. *Fráter* Pál ügyvéd titkári tisztjéről lemondott és helyébe dr. *Medvigy* Gábor ügyvédet választották meg. — Az elhunyt *Schwartz* Ábrahámné választmányi helyébe pedig *Schütz* Albertné-t választották meg.

Ezek után egy végrehajtó bizottság alakult 12 taggal a következő tagokból: *Fetser* Antal püspök, *Hlatky* Endre főispán, *Rimler* Károly polgármester, *Fráter* Barnabás, dr. *Gerő* Sándor, dr. *Medvigy* Gábor, dr. *Móritz* Ernő, dr. *Karácsonyi* János, *Kőszeghy* József, dr. *Mayer* László, dr. *Thury* Kálmán és *Schenker* Ferenc.

Dr. *Móritz* Ernő megyei főorvos a megyei, dr. *Mayer* László városi főorvos pedig a városi tüdőbetegekről olvasták fel kimutatásukat. A Tüdőbetegség ellen védekező egyesület mint az eredmények igazolták, szép eredményeket produkált, mert a vezető férfiakon kívül a város egész intelligenciája is hozzájárult a sikerhez, lelkes támogatásával.

Női felsőkereskedelmi iskola Nagyváradon.

A Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok elnöksége a következő felhívást intézi a szülőkhez:

Tervbe vettük, hogy a tőlünk fentartott felsőkereskedelmi fiúiskola mellett felsőkereskedelmi leányiskolát is állítunk fel s ennek alsó osztályát lehetőleg már folyó évi szeptemberben meg is nyitjuk. Ez iskola éppen úgy, mint a fiúiskola, három évfolyamu lesz, érettségi vizsgálatot fejeződik be és tanterve a fiúiskoláéval teljesen ugyanazonos. Ez iskola alsó osztályába oly tanulók vétetnek fel, akik a gimnázium, reáliskola vagy a polgári iskola négy alsó osztályát minden tárgyból (latin nyelvtől eltekintve) nyilvánosan, magánúton sikerrel végezték és arról kitűnő, jeles vagy jó rendű osztályzatot feltüntető bizonyítványt mutatnak fel.

A tervezet szerint a beíratási díj 20 K, a tanári nyugdíjjárulék 12 K és az évi tandíj 200 K lesz.

Amidőn ezt a tájékoztatót nyilvánosságra hozzuk, felkérjük azon szülőket, akik leányaikat a nagyvárad női felsőkereskedelmi iskolába felvétetni óhajtják, hogy ebbeli szándékukat fentnevezett igazgató dr. *Kovács* S. Jánossal, vagy a Kereskedelmi Csarnok hivatalával f. hó 27 ik napjáig postai levelezőlapon közölni sziveskedjenek.

A jelentkezés nem kötelező és egyelőre csak a mi tájékozódásunkra szolgál, amennyiben a jelentkezők számából azt a következtetést vonhatjuk le, vajjon egyáltalán létezik-e vagy nem Nagyváradon női felsőkereskedelmi iskola. Nagyvárad, 1914. jun. 6. Dr. *Hoványi* Géza, országgy. képviselő, másodelnök, *Reismann* Mór, kir. tanácsos, elnök.

A középiskolák reformja. Szegedről jelentik a Magyar Kurirnak: *Jankovich* Béla dr. vallás és közoktatásügyi miniszter vasárnap délelőtt küldöttségeket fogadott Szegeden, ahová a fogadalmi templom alapkövetelének ünnepélyére utazott le. A miniszter a feministák szegedi egyesületének küldöttsége előtt azt a kijelentést tette, hogy 1915 elején beterjeszti a képviselőházban a középiskolák reformjáról szóló törvényjavaslatot.

Gróf Károlyi Mihályt Cegléden egyhangulag megválasztották. Károlyi Mihály grófot, a függetlenségi és negyvennyolcas párt jelöltjét tegnap reggel egyhanguan megválasztották országgyűlési képviselővé.

A választást reggel nyolc órakor nyitotta meg *Gombos* Lajos polgármester, választási elnök. A választási elnök a megnyitás után fél órát tüzött ki a törvény értelmében a jelölések megejtésére és ennek az időnek leteltével azután a városháza erkélye előtt egybegyűlt hatalmas néptömegnek kihirdette, hogy *Gombos* Lajos főorvos és tíz társa *Károlyi* Mihály grófot ajánlotta képviselőnek. Miután más jelölés nem történt, *Károlyi* Mihály grófot Cegléd város egyhanguan megválasztott képviselőjének jelenti ki. Mivel a megválasztott képviselő nem volt jelen az eredmény kihirdetésénél, a mandátumot el fogják a számára küldeni.

Az egybegyűlt néptömeg éljenzéssel és tapsal fogadta a bejelentést.

Gyilkos munkás.

A megvert ember bosszúja.

Vasárnap hajnalban véres verekedés történt a Hármass-utcán, amelynek egy halottja is van. Négy munkás összeveszett a munkabéren s az ebből keletkezett verekedés alatt a megtámadott negyedik leszurta egyik támadóját.

Hegedüs János, *Králik* Mihály, *Faller* János és *Rajna* István együtt dolgoztak egy Rákóczi uti építkezésnél. A négy ember közül *Králik* volt a vállalkozó, aki rendszeresen kifizette társait szombat este.

Azonban *Faller*nek adós marad 30 koronával. Nem volt nála aprópénz és kérte, hogy jelentkezzen majd holnap a pénzéért. *Faller* nem akart ebbe belenyugodni, követelte, hogy *Králik* azonnal fizesse ki őt, mire *Králik* bosszusan ott hagyta társait.

Hazament és lefeküdt. A másik két embert nem hagyta nyugton *Faller*; feltűzte őket, hogy ne hagyják *Králik*nál veszni a pénzt, menjenek utána és vegyék el tőle erőszakkal.

A három cimborá engedett a csábításnak és elindultak a végzetes éjjeli kalandra. Előbb azonban beszeszeltek egy kis koreszmában.

Králik már aludt. Beütötték az ablakot s az álmos ember dühösen ugrott ki.

— Mit akartok tőlem! . . . Takarodjatok a házam tájékaról! . . .

A felszólításra mit sem adtak. Körül fogták *Králik*ot és alaposan elverték. *Králik* védekezett s mikor kimenekült karmaik közül, beugrott a honyhába és felkapta a kenyérvágó kést.

Mikor ezzel megjelent az udvaron, támadói futni kezdtek. Ő pedig utánuk. Közben tovább folyt a dulakodás, míg egy félelmes sikoltás meg nem döböntette a verekedőket.

Ugyanis *Králik* addig hadonászott a késsel, míg egyszer csak beleütötte *Faller* hátába. A szerencsétlen ember felordított, aztán holtan rogyott össze. A dulakodás alatt *Hegedüs* is megsebesült.

A rendőrség részéről *Bartha* Béla ügyeletes rendőrtiszt ment ki a gyilkosság színhelyére. *Králik* sirt, mikor az előzetes lefolytatást közölték vele. Azt mondja, hogy önvédelemből szurt *Faller* felé, mert le akarta ütni.

A vizsgálat folyik.

Román tanítók rendezték a balázsfalvi tüntetést.

A múlt hóban országos botrány történt Balázsfalván a román lobogók miatt. A megtartott vizsgálat során megállapították, hogy a temetőben *Bunea* János és két társa VIII-ik gimnáziumi tanulók lobogózták fel a sirokat. A román zászlókra a diákok irták fel, hogy: „Ütött az utolsó óra“, a Kárpátok megremegnek. A balázsfalvi székesegyházra *Voda* János, *Todor* Vaszali román tanuló képezdei növendékek tüzték ki a lobogót. A fanatikus fiatal gyerkőcök beismerték cselekedetüket, sőt azt is bevallották, hogy revolverekkel voltak felfegyverkezve és ha valaki megakadályozta volna őket, használták volna fegyverüket.

IZGALMAS JELENET a villamos megállónál

Ajánljuk a főkapitányur figyelmébe

Nagyon sokszor történhetne baleset Nagyváradon — a kocsisok és sofőrök jóvoltából. Ők oda sem néznek egy emberéletnek s hogy mégis aránylag simán usszuk meg a Rákóczi-ut örült forgatagát, az tisztán annak tudható be, hogy óvatos a közönség.

Főleg veszélyes a Rákóczi-ut. Nagyon keskeny és mivel nagy forgalma van, örökké az a veszedelem fenyegeti az embert, hogy vagy a villamos alá, vagy a kocsik, autó alá kerül.

A pénzügyi palotától kezdve a Bémer-térig minden villamos megállónál fokozódik a veszély, mert a befelé jövő kocsikra ha fel akar szállni az ember, akkor ki kell állni a kocsiútra.

Vasárnap délután történt a következő eset:

A Széchényi-szálloda előtt fel akar szállni a villamosra egy ur. Valószínűleg falusi ember volt, legalább is rabiátus ereje erre enged következtetni.

A villamos már pár méternyire van tőle, mikor észreveszi, hogy vágatva jön egy kétfogatu fiakker a Stepper-féle cukrászda előtt.

Teljesen egy vonalban jött a villamossal és nem akart egy hajszályt sem eltérni. Ha a villamos és a koci közé kerül, akkor menthetetlenül összemorzsolja a két jármű.

Egészen hozzálapult a villamoshoz és rákiáltott a bakkon ülő két emberre.

— Hogy mernek ilyen közel és ilyen vadul hajtani! . . .

A két kocsis hátrafordult és kinevették a vidéki urat.

Ennek se kellett több! Utána rohant a fiakkernek s a közönség tapsai között egy merész lendülettel a kocsi ugrott, hátulról galláron ragadta a két kacagó embert és alaposan megrázta őket.

— Azonnal fordítsátok meg a kocsit! Menjünk a rendőrségre!

A két kocsis megszeppent, könyörgésre fogták a dolgot, de az illető nem tágitott. Azzal védekeztek, hogy nem látták, hogy az uton áll és a villamosra vár. Kérték, hogy ne kényszerítse őket vissza, mert a kocsit megrendelték az állomáshoz egy vonat elé. Van a vasutnál is rendőrség, tegyen inkább ott ellenük panaszt.

Ebben úgy látszik meg is állapodtak, mert a falusi ur beült a fiakkerbe és kihajtatott a vasúthoz.

Könnyen történhetett volna szerencsétlenség. Az éjszakai muzikaszó helyett okosabb dolog volna a villamos megállók helyét szabályozni és azt veszélytelenebbé tenni.

Vizsgálati hangverseny.

Patzkó Aladárné okleveles polgári iskolai énektanár nő ének- és zongoraiskolája vasárnap a Szent László teremben tartotta meg fontos sikerű vizsgálati hangversenyt.

A terem teljesen megtöltötte az előző közönség, mely a legnagyobb figyelemmel hallgatta végig a növendékek játékát, illetve énekét.

A vizsgálat eredményét összefoglalva, egy a zongora, mint az ének tanszak növendékeit elsősorban az alapos készütség jellemezte. Mindenik azon a fokon, amelyre tanulmányában emelkedett a lehető legjobbat produkálta. Senkitől sem hallottunk olyan darabot, amelyet alaposan, hibátlanul ne tudott volna és amely az erejét felül haladta volna. Ez azt bizonyítja, Patkó Aladárné azon a helyes uton halad, amelyen igazi és maradandó eredményeket lehet elérni. A zenei képesség és a hang különbözős mindkettő az Isten adománya, azokat pótolni nem lehet. A jó mesternek azonban az a feladata, hogy az istenadta tehetséget a lehetőségig kifejléssze, kiképezze.

Ezt teszi Patkó Aladárné, kemoly alapos munkával, nagy tudással és tapasztalattal vezeti növendékeit addig a legmagasabb fokig, amelyre az adott tehetséggel el lehet jutni.

A hangversenyt zongoristák, még pedig az elemi, I-ső és II-ik gyakorló osztályok kezdték, melyeknek vezető tanára Zintz Anna. Minthogy az előadott darabokat mindenik kifogástalanul játszotta, az összes növendékeket egyenlő dícséret illeti. A műsor a következő volt:

Chován: Gyakorlat Dutka Baby, Toft: Stuckehen Grünvald Miklós, Toft: Dorf-musik Pásztor Ágnes, Molnár: Magyar hangulat Kardos Klára, Parlow: Pienie Standary Annus, Parlow: Kisdobos Pásztor Margit, Chován: Első fájdalom Fodor Olga, Burgmüller: Ima Czegléd Klára, Gurlitt: Kérelem Papp Magda, Toft: Falusi zene Stocker Erzsike, Nádor: Altató dal Wittenberg Erzsike, Bátor: Mese Czegléd Irénke, Burgmüller: Progrées Patkó Elemér, Zilcher: A pósta Hubert Klára, Khullak: Tánca szabadban Pásztor Edith, Juon: Csevegés Feinsilber Leona, Bátor: Baba serenád Kollárszky Zsóka, Parlow: Menuett Olasz Böske, Zilcher: Erdei manók Fodor Annus, Dussek: Sonatina Wittenberger Ella, Thomán: Magyar ábránd Papp Károly, Juon: Klein Suite Cziller Ilonka és Böske, Papp Klára, Rozsly Irma, Kozma Ilonka.

A III-ik gyakorló és előkészítő osztályok következtek ezután, a következő műsorral:

Bossi: Májusi dal Marton Lili, Schumann: Kinderscenen Karácson Piri, Hiller: Boleró Szüts Lili, Siklos: Vágyakozás Halász Kata, Heller: Emléklap Pásztor Irén, Reinecke: Sonatine Bányay Erzsike, Schumann: Glückes genug Wéber Rózsika, Schumann: a) Valse, b) Phantasie-tánc Bernstein Olga, Field: Noctürne Márkely Etuska, Bossi: Caresses Vásárhelyi Palma, Schubert: Scherzó Petróczy Alice, Liszt: Pastorella Kiss Ilonka, Moszkovszky: Serenata Steinhacker Adica, Dvorzák: Szláv táncok, két zongorán Bagossy Viola, Láposy Erzsike, Nozáky Magda, Rónay Olga, a) Ravel: Sonatine, b) Schumann: Impronptu Patkó Sárka, Schütte: Blüette Mártonffy Márta, a) Clementi: A-dur sonata (allegro), b) Chopin: Ges-dur keringő Mandel Ilonka, Scarlatti: Gigue, két zongorán Patkó Sárka, Mandel Ilonka.

Itt már több igen figyelmen méltó tehetséget találtunk elsősorban Patkó Sárkát, Patkó Aladárné nagy ogó tehetségű leányát, akinek nagyon szép jövőt jósolunk. A leánya csupa zene, korá hoz képest meglepő technikai készségén felül nagy elméleti tudása, muzsikális biztonsága csodálatos. — Mandel Ilonka, Petróczy Alice, Kiss Ilonka s a többiek is nagyon szépen játszottak. Sajnáljuk, hogy elegendő helyünk nincs a részletes méltatásukra.

Az énektanszak vizsgáját Schmidt Magda nyitotta meg egy szép, egyenletes Solfeggiával és egy igen esinos Aufer románccal, melyet nagyon kedvesen adott elő. Csanády Lujzikának nagyon szép, meleg és csengő hangja van s kiváló izléssel énekelte Peterson Almavirágját. Rónai Margit Mililottfi egy dalát énekelte szépen képzett hanggal s meleg érzéssel Jadassohn egy teroettjét meglepő precizitással és finom színezéssel énekeltek Hubert Manci, Günsberger Erzsike és Laszky Adica. Ugyancsak Laszky Adica énekelte Chaminade egy bájos dalát szép, terjedelmes és kifejezésteljes mezzo-szopránjával. Hubert Manci az intézet primadonnája, aki jövőre a zeneakadémiára megy az utolsó-előtti évfolyamra. Az ő hangja már művésziileg van kiképezve, ő már mindent tud, amit egy énekesnőnek tudnia kell. Iskolája tökéletes, előadása biztos, izléses, intonációja tökéletesen tiszta, szóval kész művész. Egy Donizetti áriát énekelte óriási hatással.

Günsberger Erzsike nagyon fegyelmezetten s kitünő akcentussal énekel, hangja igen kellemes, alba hajló. Hubert Manci és Laszky Adica nagyon finom Abt duettje és Stadler Iván, Láng István, Karper József és Kollárszky Miklós férfi-négyese után az összes leány növendékek, névszerint: Hubert Manci, Laszky Adica, Günsberger Erzsike, Rónai Margit, Olga, Böske, Csanády Lujzika, Láposy Erzsike, Künzl Adrienne, Mártonffy Márta, Nozáky Magda, Plesz Irén, Bagossy Viola, Schmit Magda, Mandel Ilonka, Szücs Lili, Bernstein Olga, Kiss Ilonka, Steinhacker Adica, Papp Klára, Bányay Erzsike énekeltek Rowétól egy nagyon szép női kart rendkívül finoman és egyöntetűen.

Az összes énekes növendékeknél dícsérettel kell kiemelnünk a helyes és gondos hangképzést, mindenik természetesen, biztosan, minden kellemetlen modorosság nélkül indítja a hangot, azért mindenkinek éneke a hang különböző szépségétől eltekintve is igen kellemes benyomást tesz. Senki sem erőlködik, nincsenek regisztrertőresek, szóval mindenik hang helyes irányban s helyes ke-retek közt nyeri kiképzését.

A nagyszerű vizsga után és közben is percekig ünnepelték s virággal halmozták el a kitünő tanárnőt s mindenki melegen gratulált a nagyszerű eredményhez.

Dr. K. J.

Harc a felkelőkkel

Durazzo,

Besszim Koka albán június 22. csapataival észak felé indult és önkéntesek madta a felkelők erőit a déli meg-tá-harc Lusnja községétől délre megtá-szerint a korábbi csapatait. Péntek óta áll a terület és ideérkezett jelentős anány serege fölényben van.

Uri fehérnemű, «FOWNES»
keztű, «Habig» kalap, ere-
deti ANGOL CIPŐ

egyedüli raktár

Róth M. Utódánál.

HIREK

* Gerliczy Ferenc báró agóniája. Szegedről táviratozzák: Gerliczy Ferenc bárónak, Szeged első kerülete országgyűlési képviselőjének állapotában bekövetkezett az agónia. A báró szombaton végrendelkezett, magához vette a halotti szentségeket is, azután elvesztette eszméletét. Szombaton éjszaka már az a hír terjedt el, hogy meghalt, a deszki kastélyból azonban fia megcáfolta a híresztelést. Vasárnap egész nap változatlanul súlyos volt a beteg állapota. Baros József dr. kórházi főorvos állandóan künn van Deszken.

* Gyapoly vagy Biharfélegyháza. Az érmelléki vasutnak Biharódszeg szomszégságában van egy kis állomása: Gyapoly. Minden utasnak feltűnt már eddig, hogy az állomástól 5 perc járásra van Biharfélegyháza községe és mégsem a községről nevezték el az állomást, hanem a községhez tartozó egyik puszta: Gyapolyról. E miatt az elnevezés miatt a község már nagyon sokat veszített, mert a kereskedők csak azt nézik, van-e a községnek vasuti állomása, vagy nincs és e szerint kötnek üzletet. Pár héttel ezelőtt az ügyet felszínre hozta a vasúthoz vezető ut kiépítésének kérdése. A község előjárósága ugyanis az utat kiépítés végett kiadta az állámépítészeti hivatalnak, dacára annak, hogy a képviselőtestület az ut kiépítését megtagadta. A legutolsó képviselőtestületi ülésen e miatt több felszólalás történt. A testületi tagok egyáltalán nem mutattak hajlandóságot a gyapolyi állomáshoz vezető ut kiépítéséhez. Nagy vita után végül is abban állapodtak meg, hogy kiépítetik az utat, ha a gyapolyi vasuti állomás elnevezése helyett *Biharfélegyháza* nevet adják az állomásnak. A község előjárósága ebből kifolyólag tegnap az alispán útján kérvényt adott be a kereskedelmi miniszterhez, hogy Gyapoly vasuti állomás elnevezést szüntesse meg és a helyett Biharfélegyháza elnevezést adjon az állomásnak. A kérelmet tegnap terjesztette be a főszolgabíró véleménye kíséretében.

* A Katholikus Népszövetség ünnepélye. A Katholikus Népszövetség nagyváradi szervezete vasárnap, folyó hó 28-án a Katholikus Kör Szent László termében nagyszabású ünnepélyt rendez. Szónoki beszédeket *Persian Ádám*, az országos nevű jeles fővárosi újságíró és kitűnő szónok és dr. *Popity János* tartanak, *Vajnovszky Vilma* énekszámokkal, *Fleisz Elek* szavalattal szerepel. A csoportvezetők szíveskedjenek a meghívókat szerda délutántól kezdve a Népszövetségi Otthon gondnokától átvenni.

* Bolti tűz. Vasárnap délután tűz ütött ki *Klein József* Menház-utcai szatócüzletében. A kis üzlet egy pillanat alatt lángba borult. A kivonuló tűzoltók agyonloccsolták a kis boltot, de az anyagból nem lehetett semmit megmenteni. Az üzlet biztosítva volt.

* Elveszett gyűrűk. Patzkó Aladárné tanítványainak hangversenye után a Katholikus Kör foyerjében két darab gyűrű találtatott. Igazolt tulajdonosaik átvehetik a Tiszántúl kiadóhivatalában.

* Esküvő. Diszes esküvő lesz ma Békésmegyében, mely Bihar- és Békésmegye két előkelő családjának lesz igazi boldog ünnepe. *Beliczay Géza* országgyűlési képviselő leányának, a békésmegyei előkelő uri társadalom ünnepelt tagjának esküszik örök hűséget *Markovits Kálmán* nagybirtokos, *Markovits Antal* fia, a Bihar megyében általános tiszteletnek és szeretetnek örvendő előkelő *Markovits* család nagy képzettségű ifju sarja. Az esketést gróf *Széchenyi Miklós* megyéspüspök végzi, aki ma reggel fél 9-kor utazik *Brém Lőrinc* titkár kíséretében automobilon Békésmegyébe. Az esketési szertartás családi körben, a *Beliczay*-család gerendási kastélyában déli egy órakor fog végbemenni.

* Keresztényszociálisták a szeminárium építésénél. Dr. *Radu Demeter* gör. kath. megyéspüspök most adta ki a rendeletet a gör. kath. kispapok szemináriumának százezer koronás építkezésének megkezdésére. Ez olyan kitűnő munkaalikalom, amilyen az egész építkezési évadban nem kínálkozik. A szociálista munkások érdekében már is mozgolódní kezd egy kis helyi lap s megütközve konstatálja, hogy *Radu* püspök mellőzi a nagyváradi munkáságot ennél a nagyszabású építkezésnél. Ez a hír nem igaz. A gör. kath. püspökség kiváló szociális érzékkel úgy intézkedett ugyanis, hogy az építkezésnél első sorban a nagyváradi keresztényszociálista munkások kapjanak munkát. Nagyon természetes, hogy a püspök első sorban ezeket a munkásokat akarja munkához juttatni s nem az ellenséges érzületű szociálista munkásokat. És ezzel példát ad arra, hogy első sorban azt kell támogatnunk, aki közülünk való, a mi eszménk híve.

* Szeged fogadalmi ünnepe. Vasárnap délelőtt tették le a szegedi fogadalmi templom alapkövét ünnepélyes szertartás keretében. A pompás idő is kedvezett az ünnepségnek, amelyet a csonka Szent Demeter-templom előtti hatalmas téren, a szabad ég alatt tartottak meg. Körülbelül tizezernyi tömeg vett részt az ünnepségen, amelyen a kormányt *Jankovich Béla* dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselte. Megjelent az ünnepségen Szeged társadalmi életének színe-java, előkelő hölgyközönsége. Délelőtt 9 órakor vette kezdetét az ünnepélyes szertartás, amelyet *Glattfelder Gyula* dr. csanádi megyéspüspök végzett nagy papi segédlettel. A püspök előbb megáldotta a Szent Demeter-templom kapujában felállított oltárt, majd kíséretével együtt levonult az új templom pinchehelyiségébe, ahol megtörtént az alapkövetétel szertartása. A szertartás után a püspök kíséretével együtt a templom előtti térre vonult, ahol a szószékről emelkedett hangú ünnepi beszédet mondott a nagy nap jelentőségéről. Ünnepélyes szentmise következett ezután. *Jankovich Béla* kultuszminiszter délelben a kulturpalotában küldöttséget fogadott. Délután a város vezetőembereinek kíséretében a miniszter Alsótanyára ment, ahol megtekintette a kulturintézményeket, este pedig résztvett a polgármester által adott vacsorán. Hétfőn délelőtt a miniszter a város kulturális intézményeit tekintette meg.

* Kiállítás a fa- és fémipari szakiskolában. A m. kir. állami fa- és fémipari szakiskola rendes tanulóinak rajzaiból, az intézettel kapcsolatos továbbképző szaktanfolyamok szakrajzaiból és az intézet műhelyeiben készült ipari és műipari termékekből rendezett kiállítás f. hó 23, 24, 25-én (kedden, szerdán és csütörtökön) tekinthető meg. Az igazgatóság.

* Dr Mendelényi Béláné halála. Mélyen meghatva vettük a hirt dr. *Mendelényi Béláné* született tótrónai és reeski *Retsky Elvira* gyászos elhunytáról. Az elhunyt urnó 40 éves volt s hosszas, kínos szenvedés után, a halotti szentségek ájtatos fslvétele után ragadta ki a halál szerető férje és kis gyermekei köréből, kiket annyira szeretett. Egy áldott szívű nővel van kevesebb, egy őszinte, mély gyászba borult, súlyos csapástól meglátogatott családdal több... Halála tegnap délután 2 órakor következett be. Temetése szerdán, e hó 24-én délelőtt 11 órakor lesz a Széchenyi-teri 1. sz. gyászszobából.

* Sikerült mesedélután. Hihetetlenül hangzik, de tény, hogy az idén sikerült az Izr. Nőegylet körösparti mesedélutánja. Ugyanis az Izr. Nőegylet hadilábon áll az idővel s eddig még minden évben elverte az eső a mesevilágot. Az idén okos előrelátással eltek. T. i. a rendezőség látta, hogy fekete felhők jönnek s még mielőtt egy szem eső is esett volna, már elbontották a színes, virágos emelvényeket, felöltöztették a kosztümös királyokat és lenge ruházatu erdei tündéreket. Így aztán megvolt a felvonulás, hallottuk a fiúk és lányok kisdud zenekarát, láttunk egy pár igen szép kis leányt (ma holnap nagy leányok) és vettünk egy-két szál hervadt virágot is. Egyedül a konfetti csata maradt el.

* Temetés. Tegnap délután 2 órakor temették el a korán elhunyt *Vincze Béla* nyug. községi jegyző, Biharvármegye törvényhatósági bizottsági tagja, városi tb. árvaszéki ülnököt. A temetésen megjelentek a városi árvaszék összes tisztviselői, élükön *Istvánffy István* árvaszéki elnökkel, a város tisztviselői kara, a biharvármegyei községi jegyzők küldöttsége és az elhunyt számos tisztelője. *Sulyok István* református esperes-lelkész megható gyászbeszédet mondott az elhunyt felett, mely után a halottat az olasz temetőbe kísérte a gyászmenet, hol nagy részvét mellett temették el.

* Merénylet Rotschild Henrik ellen. Rotschild Henrikre tegnap, amikor az operai előadásról távozott és a boulevardon ment volt végig, a Rue de Caumartin sarkán egy ember revolverrel kétszer rálőtt. Rotschildot az egyik golyó csipőn találta, de sebesülése nem súlyos. Rotschild azonnal lakására ment és állapota a golyó eltávolítása után kedvezőre fordult. A merénylet számos járőkelő megtámadta és bántalmazta. Végre rendőrök kiszabadították és az őrszobába vitték, ahol elmondotta, hogy neve *Proudhon*, hatvan esztendő és járadékai-ból él.

* Kinevezés. Dr. *Gábor Jiviuszt* a Bihar megyei közoktató szimpatikus segédorvosát, aki a Vörös-Kereszt-egylet ápolónői tanfolyam rendezésében tevékeny részt vett, a Délvidéki Fehér-Kereszt-egyesület temesvári nőgyógyászati és szülészeti szanatoriumában *Tauffer* igazgató tanár mellé tanársegéddé nevezték ki.

* A Grand Circus Colosseum napról-napra zsufolt házak előtt tartja előadását. Ma a *Barbe Diabolo Comp.*, „a halál megvetői”, tartják első vendégfellépésüket. A bátor artisták a teljesen meredek, ugynevezett halálkatlanban kerékpár- és motorversenyeket rendeznek. Az esti pénztárnál a nagy tolongásnak elejét veendő, az igazgatóság úgy intézkedett, hogy ezután *Hegedűs* hírlapirodájában egész este 6 óráig válthatók a jegyek, minden elővételi díj nélkül.

* Tanítóképzői képesítő vizsgálatok. A kir. róm. kath. tanítóképzőben most fejeződtek be a képesítő vizsgálatok. Az egyházi hatóság részéről dr. Lányi József főlsz. püspök, egyházm. főtanfelügyelő, a miniszterium képviselőjében dr. Rott Nándor pápai prelátus volt megbízva a vizsgálatok vezetésével. A jelentkezett növendékek valamennyien nyertek képesítést. Az évről-évre növekvő eredmény ezuttal sem marad el. A kiküldött biztosok teljes megelégedésüket fejezték ki a tanári kar előtt. Ebben az évben történt először, hogy a vall.- és közokt. miniszterium a kántorképesítő vizsgálatokra is küldött megbízottat. Amint lapunk közölte Járóssy Dezső zeneakadémiai tanár volt jelen a vizsgálatoknál, aki tapasztalatairól szintén nagy megelégedéssel szólott. Az összes jelöltek jelentkeztek vizsgálatra s mindannyian oklevelet nyertek.

* Bartsch Arthur temetése. Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délelőtt Bartsch Arthur temetése. Az elhunyt Szilágyi Dezső utcai házában volt felállítva a nagydiszű ravatal. A temetési szertartást Materny Imre ág. ev. lelkész vezegte. Megható imát mondott az elhunyt felett. Ezután nagyszámu résztvevővel megindult az impozáns gyászmenet az olaszii temetőbe, a hol a családi sírboltba temették el az elhunytat. A temetésen jelen voltak: Jellinek Géza, Weiterschütz János, Fűredi László, Böhm Jenő, Kiss Dávid, Plander Ferenc, Lausch Károly, Bartos Adorján, Juricskay Vid, dr. Fássy Lajos, Hoffbauer Pál, Poszpisch Géza, Schenker Ferenc, Keszthelyi Zoltán, Kaczián Károly, Balázsovits Jenő, dr. Morvay Tihamér, dr. Ehrlich Ignác, Tapfer Márton, Bige Gyula, Ravazdy Barna, Rózsavölgyi László, Benesik Sándor, Debreczy Imre és a 101. gyalogezred tisztibara stb. A nagydiszű temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradai temetkezési vállalata nagy figyelemmel és pontossággal rendezte.

* Ellentétek a szabók között. A szabósegédek szombaton este az egész városban 20 százalékos levonással kapták meg a fizetésüket. A segédek meg voltak lepve a váratlan fordulat miatt. Egyesek a sztrájk, mások a békés elintézés mellett foglaltak állást és az utóbbiak győztek. Tegnap délelőtt 9 órakor egy küldöttség jelent meg Dajka Endre rendőrkapitánynál, hogy a békéltetési kísérleteket a hatóság vegye a kezébe. A rendőrkapitány az ipartestület békéltető bizottságához utasította a küldöttséget. A szabómesterek azt mondják, hogy ők a munkabér leszállítását már egy héttel előzőleg bejelentették és akkor nem volt ellene kifogása senkinek, a segédek ellenben nem akarnak tudni semmit erről az előzetes bejelentésről. Jelenleg még nem tudni, hogy hová fog vezetni a szabók viszálya.

* Cseresznyés Albert halála. A nagyváradai ügyvédi karnak egyik derék régi tagja halt meg tegnap este. Cseresznyés Albert ügyvédet az egész város társadalma ismerte. Régebben nagyon tevékeny szerepet játszott. Az utóbbi időben sokat betegeskedett. Tegnap este fél 10 órakor váratlanul asztmatikus rohamok lepték meg s még midőn segíteni lehetett volna rajta, meghalt. A haldokló ágyánál megjelent Imrik S. Zoltán plebános és feladta az utolsó kenetet. A szomorú gyászeset alkalmával a halottas ágy körül ott voltak a családtagok, Cseresznyés Béla kivételével, aki testvérénél tartózkodik. A halálesetről azonnal táviratilag értesítették. A temetés iránt ma délelőtt intézkednek.

* Zivatar Nagyváradon. Vasárnap délután a szép tiszta időben ezrével tolongott a nép a nagyvásáron a sétatereken, a nyári kiránduló helyeken. Öt óra felé váratlanul és ijesztő gyorsasággal fenyegető színű vészterhes fellegek gyülekeztek az égen. Hirtelen elementáris erővel tört ki a vihar. Az eső egy pár pillanatig nagy cseppekben, azután felhőszakadás módjára ömlött. Szakadatlanul dörgött, villámlott. A város területén többször le is esapott a villám, szerencsére seholsem okozott kárt. A hatalmas eső a várteret, az utcákat egy pillanat alatt kiürítette, mindenki menekült, hogy biztonságban legyen a furdés előtt.

* Rossz üzlet. A városi politika megint követel egy áldozatot. Egy igen jó indulatu ember ki akarja venni az Apolló-kávéházat. A város két kézzel kap rajta, mert eddig a kutyának sem kellett ez a kávéház. Ha jó üzlet volna, akkor már régen kivette volna valamelyik váradi kávé. De egy idegent nem szabad kihasználni. Mert az biztos, hogy vagy az Apolló-kávéház megy tönkre vagy a Széchényi. Hiszen a többi is alig tud megélni. Jobb gazdasági politikát persze nem tudnak a városházán. mirt azt, ami már idejét multa.

* Öngyilkos urilány. Egy egyszerű magánosan éldegelő urilány, Milicer Ilonka szombaton éjjel szublimálttal megmérgezte magát. Az öngyilkosságot vasárnap reggel a takarítóné vette észre. Azonnal segítségért kiáltott, mire a házbeliek berohantak a szobába, ahol az életunt urileány már halva feküdt. Azonnal orvost hívtak, aki megállapította, hogy öngyilkosság történt. A boldogtalan leány anyagi gondok miatt fordult el az élettől. Temetése tegnap délelőtt ment végbe.

* Halálozás. Mély részvéttel értesülünk egy fiatal leány haláláról. Tirschel Bözsike, Tirschel Gyula tekintélyes iparos 18 éves leánya, vasárnap délután fél 7 órakor hosszas és súlyos szenvedés után meghalt. Temetése ma délután 5 órakor lesz a Nagy Sándor-u. 11. sz. gyászházban.

* A Medgyaszay-kabaré a Vigadóban. A főváros legelső kabaré művészei szórakoztatják mátol fogva néhány estén át a Vigadó-mozgó közönségét. Csak három estén át lépnek fel a Medgyaszay-kabaré ünnepelt tagjai és pedig Kőváry Gyula, a ki egyuttal konferál is a gyönyörű hangu Papp Janesi, továbbá Boros Géza és Mahr Nándor a híres komikusok, Vörös Ily és Mátrai Böske kabaré divák. Karmester Rajna Sándor. Műsoron a leghiresebb fővárosi ujdonságok, szólók revük lesznek. Előadások este 7 és 9 órakor.

* Névváltoztatás. Dr. Steiner Lajos nagyváradai itteni ügyvéd családi nevének Elek-re kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

x Puskás Béla kolozsvári cigányzenekara ma tartja bucsuestélyét a Royalban.

* Táncanfolyam. Antalffy Margit az iskolai szünetek alatt két óra terjedő tanítással, új táncanfolyamot nyit, a tanfolyam kezdete július 1. Lesz gyermekkolon 5-7 óráig és fél 8-tól fél 10-ig diákkolon. A tananyag feloleli az összes diáktáncokat. A legnagyobb gond a test pszaltikus tartására és mozgására lesz irányitva. A balletanfolyam szintén a főt jelzett időben veszi kezdetét. A beiratás Teleky-utca 3. sz. alatt, az emeleten eszközölhető reggel 8 órától egész nap. Külön órák az összes táncokból a nap bármely szakában vehetők. Max-xics, Faurilána, Tatan, Artista és a szinpadí táncokból is, külön megbeszélés szerint.

x Aszódy új Kávé, Tea és Japán főlszerelések üzlete Rákóczi-uton a Csokoládé Király cukorka üzlete mellett van. Központi főzlet Kossuth-utca Sas-palota. Nagyságos Asszonyom! próbáljon Aszódy 8-féle zamatu pörkölt kávét vásárolni, mely izre és zamatra utánozhatatlan. Kávém egytől-egyig nemes fajok. 10 évi gyakorlatomat sokan utánozzák, de hasonló kávé nincs és soha létezni nem fog, mert pörkölési módszerem egyedüli titkom. Üzletembe csakis tiszta dolgokat tartok, egyideűleg ajánlom, hol kakaot isznak, próbáljanak 1/8 kiló Banán kakaót venni 50 fillérért. Ezen kakaó a világot meghódította, a Banán kakaó természetes édességénél fogva cukor fölsleges. Gyermeknapon személyesen meggyőződtem hogy a gyermekek mennyire szeretik ezen újabb kakaót. Hízást, vérképzést elősegít. Kizárólagos eladás Nagyvárad és Biharmegye részére Rákóczi-uti új kávé üzletben és Kossuth-utcai főzletemben.

x Szerencsétlen gondolat izzadó lábba zsiros kenőcsöt kenni, tönkre teszi a harisnyát s az amugy is nedves láb a megolvadtt kenőcsben cupog. Száritóra van szükség s mi szárit jobban mint a por. Egy igen szerencsés összetételű olasz port árul az „Ujvárosi drogueria“ lábizzadás ellen, 70 fillérért egy nagy dobozzal.

x A legjobb akarattal kérem győződjön meg a világhírű Rádium Bohémi Japán Roma hegedű hur különlegességeimről Gramofon lemez ujdonságok Király, Fedák, Rózsa, Környei, Fráter nagysikerű felvételei. Saját készítményű modern cimbalnok, gramofon, hegedű és az összes hangszerek javítása olcsón. SIMON GYULA Rákóczi-ut 22. hangszerkészítő.

x Mérlegképes könyvelő elvállal könyvelést és magyar-német levelezést. — Szives megkereséseket „Gyorsmunkás“ jelige alatt továbbit a kiadóhivatal.

* Eladó ház. Ritoók Zsigmond-utca 21. szám alatti két ház, jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből eladók. Biharmegyei Takarékpénztár.

x Petőfi-utca végén a Törköly-mérő-ut 114. sz. alatt két egyszobás lakrész május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál, Kossuth-utca 6.

x A legújabb párisi kalap-ujdonságok egyedül KOHN HELEN kalapüzletében kaphatók. Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésesebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Atalakításokat modellek után vállal.

x LEGU TALP. Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy műhelyemet Nagy Sándor-utca 4. szám alatt megnyitottam, hol a szabadalmazott LEGU nevű anyagból, mely már külföldön régen bevált új és használt cipőkre szegezés és varrás nélkül féltalpakat ragasztok fel. Legu talp vízmentes! ruganyos! és tartós! Nagyváradon csak nálam kapható. Tessék próbarendelést tenni. Tisztelettel György István.

x Női fehér vászon fél cipő amerikai forma bőr sarokkal gombos, fűzős, kivágott, spangnis 5 korona szarvasbőr női fél cipő, finom női bőr fél cipők minden színben 5 korona. Szandál 20-25 számig 2 korona, 26-28-ig 2 K 60, 29-34-ig 3 K 20, 35-43 4 K. Férfi chevrau amerikai cipő 10 K. Kalapok uri divat cikkei fehérműtűk legolcsóbb beszerzési forrása FEKETE JENÓNÉL Szent János-utcan Kis Pipa vendéglő mellett. Telefon 13-70.

* Ingatlan eladás. Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x Kiadó lakások. Szacsavay-utca 11. számu házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank r.t.-nál.

x **Kiadó lakások.** Szőlős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Csi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár r.-t-nál, Kossuth-utca 6 szám.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nél.

„The Roosevelt Schoe“
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag

Reichard Dezső
cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

**A legszebb
kézimunkák**
Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba
mint aranyba foglalva szájpadiás
nélkül, továbbá arany koronákat,
csepffogakat, hidmunkákat fog és
gyökér húzás és tartós fogtömés-
seket készít

Engel Dezső,

visszázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

REPORTÁZ

Folyton csak botrány.

A legutóbbi három football vasárnap botrányosabbnál botrányosabb módon folyt le, a mostani sport délután szintén nem maradt a többi mögött. A NAC csapata játszott volna a Törekvés I. csapatával. A NAC csak olyan feltétellel volt hajlandó elfogadni a mérkőzést, ha Varga, a Törekvés csapat kapitánya, ki a legutóbbi NAC Törekvés bajnoki meccsen Kürschnert pofonvágta, nem játszik.

A Törekvés ebbe beleegyezett. Vasárnap azonban mégis benne volt Varga a csapatban. Megindultak a tárgyalások. A Törekvés Varga nélkül, a NAC Vargával nem játszik. Utoljára is a NAC levonult a pályáról és nem volt meg a mérkőzés. Sovány és kezdetleges pótlására a közönségnek a NAC II. és a NSE játszott egymással.

Svéd-magyar válogatott mérkőzés. Az első 5=1 goalarányu magyar győzelem után mindenki a magyar csapat fölényes győzelmét várta, ami azonban saj-

nos nem következett be. Csak 1-1 eldöntetlen eredménnyel tudtak végezni a magyarok a svédekkel. A magyarok goalját az első féldőben Schlosser lőtte. A svédek a második féldőben kiegyenlítettek és csak Zsák fenomenális védéseinek köszönhető, hogy nem vereséggel végződött a mérkőzés.

IRODALOM

Uj Idők. Rider Haggard fantasztikus regénye, a világhírű She folytatása, Ayesha visszatér, az Uj Idők legújabb számában fejeződik be. A magyar családok kitűnő hetilapja közli még Malonyay Dezső társadalmi regényét, melynek címe A virtus és melyet Márton Ferenc művészi rajzai díszítenek és Farkas Pál regényét: A tanár jegyzeteit. Elbeszélést Krudy Gyula, Várady András és Tóth János írtak, verset pedig Nil és Feleki Sándor. A cikkek közül kiemeljük Lyka Károlyt Lechner Ödönről, Lovik Károly csevegését és Balla Ignác népszerű tudományos cikkét. Az Uj Idők képei felölelik az elmúlt hét fontosabb eseményeit.

A „Vasárnapi Ujság“ június 21-iki száma legelől a legutóbbi napok egyik legnevezetesebb aktualitásával, a német császár konopisti látogatásával foglalkozik. A többi képei is mind csupa aktualitás; a pozsonyi Pázmán Péter siremlék felavatása, Lechner Ödön és Spányi Béla temetése, régi magyar borprések a pincegazdasági kiállításról, a főváros új gázgyárának átadása, a legutóbbi sport-ünnepek, a Kyrenaikában kiállított pompás Afrodite-szobor (Arduino Polasanti hírneves oly tudós cikkével, a római általános sztrájk. Szépirodalmi olvasmányok: Kaffka Margit regénye, Zsoldos László novellája, Pásztor Árpád és Dutka Akos versei, Schöpflin Aladár színházi cikke, gróf Vay Péter cikke Kokinkináról, ötödik világháború utjáról (képekkel), Hevesy Andor cikke Rákóczi franciaországi tartózkodásáról. Egyéb közlemények: olasz katonai postagalambok, a pragmatica sanatio most megtalált kézírata s a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 5 korona.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Buza októberre	— — —	12.92
Buza 1915. áprilisra	— — —	13.—
Rozs októberre	— — —	9.37
Zab októberre	— — —	7.85
Tengeri májusra	— — —	7.53
Tengeri júliusra	— — —	7.77
Tengeri 1915. május	— — —	7.34

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	777.75
Osztrák hitelrészvény	—	600.—
4%-os koronajáradék	—	79.80
Osztr. magy. államv.	—	684.—
Jelzálogbank	—	400.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	492.—
Hazai bank	—	272.—
Magyar bank	—	487.—
Keresk. bank	—	3560.—
Rimamurányi	—	613.—
Salgótarjáni kőszén	—	680.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	1000.—
Közuti vasut	—	581.50
Városi villamos	—	308.75
Adria	—	573.—

A szerkesztésért felelős:

D. KRÜGER ALADÁR.

VIGADÓ

mozgó variete
Sas-passage.

Medgyaszay

kabaré tagjai.

Folyó hó 23., 24., 25. kedden,
szerdán és csütörtökön:

Asta és Psilander

Kövár—Boros.

A delegatióban.

Boros Géza énekszámai.

Kövár Gyula aktualitásai.

Tangó a Lipótban.

A nagy revü.

Németek a Népoperában.

Nemtüdomke

nagy operett.

Fellépnek: Vörös Ily, Mátray Böske, Kövár Gyula, Boros Géza, Papp János, Mahr Nándor és Rajna Sándor karmester. Conferencier Kövár Gyula.

Az előadások kezdete pont fél 8 és fél 10 órakor.

Helyárak: Páholyülés 2 kor,
Zsöllye 1 K 20 fill. Támlás-
szék 1 K. III. hely 60 fillér.

Értesítés.

Rákóczi-ut 7.
szám alatti he-
lyiségben levő
kötött és szövött

áruraktár

teljes eladása

e hó 22-én hétfőn
reggel 8 órakor
megkezdődött.

egy divat raktár vétele
folytán eddig még nem
létezett

olcsó árak

mellett eladásra kerülnek
különbéle gyapju és mosó
kelmék, himzett batisztok,
blousok, pongyolák, női és
férfi fehérneműek, vásznak,
zsebkendők, harisnyák, nap-
ernyők, fürdőköpeny és ru-
hák, pipere cikkek, nyak-
kendők, kalapok stb.

Az eladás naponta
8-12-ig. 2-8-ig.

Viszonteladók csak reggel
9 óráig vásárolhatnak.

Féliksz-fürdőbe induló fürdővonalok. Nagyvárad és Váradvelence állomásairól

Nagyvárad állomásáról ind. reggel	4 ó. 35 p. ér.	Féliksz-fürdőbe reggel	5 ó. 02 p.
V.-Velence	4 " 47 "	" " " " "	5 " 02 "
Nagyvárad	" " d. e. 8 " 00 "	" " " " "	d. e. 8 " 33 "
V.-Velence	" " " " 8 " 10 "	" " " " "	" " 8 " 33 "
Nagyvárad	" " " " 10 " 00 "	" " " " "	" " 10 " 33 "
V.-Velence	" " " " 10 " 10 "	" " " " "	" " 10 " 33 "
Nagyvárad	" " d. u. 2 " 30 "	" " " " "	d. u. 3 " 03 "
V.-Velence	" " " " 2 " 40 "	" " " " "	" " 3 " 03 "
Nagyvárad	" " " " 4 " 55 "	" " " " "	" " 5 " 23 "
V.-Velence	" " " " 5 " 00 "	" " " " "	" " 5 " 23 "
Nagyvárad	" " " " 5 " 35 "	" " " " "	este 6 " 03 "
V.-Velence	" " " " 5 " 43 "	" " " " "	" " 6 " 03 "
Nagyvárad	" " " este 8 " 31 "	" " " " "	" " 9 " 03 "
V.-Velence	" " " " 8 " 41 "	" " " " "	" " 9 " 03 "

Féliksz-fürdőből visszautazás

Féliksz-fürdőből ind. reggel	7 ó. 45 p.-kor. ér.	Nagyváradra d. e.	8 ó. 20 p.-kor.
" " d. e.	8 " 40 "	" " " " "	9 " 10 "
" " " " "	10 " 39 "	" " " " "	d. u. 1 " 10 "
" " d. u.	3 " 10 "	" " " " "	d. u. 3 " 40 "
" " " " "	6 " 59 "	" " " " "	este 7 " 30 "
" " " " "	9 " 10 "	" " " " "	" " 9 " 40 "
" " éjjel	10 " 32 "	" " " " "	éjjel 11 " 00 "

Hódmezővásárhelyi Dankó Béla utóda Virág Károly az egész idényre szerződött hírneves zenekara a Nagyvendéglő teraszain naponként 3-szor hangversenyez. Eredeti hegyiborok, elsőminőségű Kőbányai sörök, konyha házi-kezelésben, mérsékelt étlap árak állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére. Délután 5 órától este 9 óráig a zene hangversenyen egy hírneves tárogatós közreműködik. Minden szombat este tombolajáték, játék után táncmulatság a gyógyteremben Virág Károly és zenekara mellett. Konfetti, serpentin és tűzijátékkal egybekötve minden belépési díj nélkül. Érdekes csónakázás egész napon át a «Halas taván» este 9 óráig.

Az utolsó vonatindulás Féliksz-fürdőből este fél 11-kor N.-Várad felé.

Első nagyváradai cementipar.

Készíték granító, terrazzo, műkö és minden e szakmába vágó munkálatokat, házi csatornázásokat a városi mérnöki hivatal előírása szerint, személyes felügyeletem mellett. Kivonatára angol closet berendezéseket a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett a legteljesebb és legmesszebb menő jártással készítek. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

NUTTA JAKAB

cement és betonművek vállalata.
Szaniszló-utca 67. szám. (Saját ház.)

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Műszaki harisnyakötőde Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2. (Ausländer férfiszabócég után.)

KÉSZIT uj férfi fuszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejeléseket s javításokat, valamint azsur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készíti. Egy próbarendelés meggyőz mindenkit a harisnyák jóságáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Marknal szerzi be.

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesítem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy papi és civil ruha tökéletességét áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.

Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1898-BAN.

Kálvaria-utcán egy üres telek eladó.

Ha nincs megelegetve szabójával, mert drága vagy rossz szul szul vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT GY. és T. RSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Monnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szűd, szűd, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhákat 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött ábráról újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Pályázati hirdetés.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalánál nyugdíjazás folytán megüresedett, évi 2000 kor. fizetés, 250 korona nyugdíjba beszámítható személyi pótlék és 720 korona lakbérrel javadalmazott nyugdíjgénnel egybekötött, választás után betöltendő rendőrfelügyelői állásra ezennel pályázatot hirdetnek.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt Hlatky Endre ur Öméltóságához Nagyvárad város főispánjához címzett kérvényeikkel hozzám (Városháza I. emelet 4.) 1914 évi július hó 4-ik napjának d. u. 5 órájáig annál is inkább adják be, mert a később beérkező kérvények ügyelemben nem vétetnek.

A választás Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának ez évi július havi rendes közgyűlésén fog megejteni. Nagyvárad, 1914. június 17.

Rimler Károly,
polgármester.

Belépési felhívás

Filléres Tak.- és Segélyszövetkezet 12-ik évtársulatába.

A Leszámitoló és Jelzálogbank Rt. kebelében működő

FILLERES TAKARÉK ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET

1914 máj. 1-én új évtársulatot nyitott

Egy üzletresznek alapiját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — hetenkint kötelezőleg fizetendő 20 filler képezi s kiki tetszése szerinti számban jeyezhet üzletreszeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok részére kisebtszerű hetenkint ismétlődő betétek által a vagyonygyűjtést lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok betétek arányában olcsó kamatláb mellett kölcsönöket kaphasson.

A beiratások a LESZÁMITOLÓ ÉS JELZÁLOG-BANK helyiségében (Bémer-tér, Lévy-palota) eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesíthetők.

A vidéki beiratkozók a heti befizetéseket a postatakarékpénztár útján portómentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletreszekenként 10 filler beirattási díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1914. április hó.

Filléres
Takarék és Segélyszövetkezet

Szülőmoly ellen az egyedüli
biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsl-palota.)

MEGNYILT!

MEGNYILT!

Az
uj cipke, himzés,
harisnya áruház

Rákóczi-ut 5. szám.

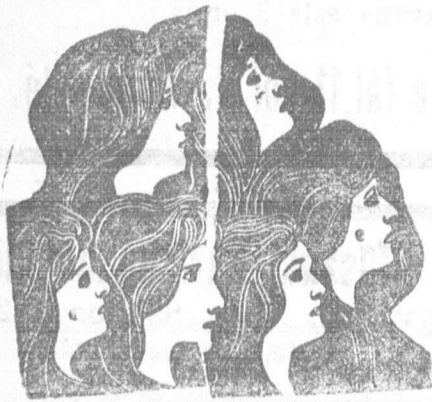
Mielőtt szükségleteit beszeroznén, győződjön meg róla, mert ilyen olcsón még nem vásárolt. Különböző újdonságok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel

Friedmann Jenő

MEGNYILT!

MEGNYILT!

JOHANN MARIA FARINA

GEGENÜBER DEM RUDOLFSPLATZ.

Ezen cég kiváló gyártmányai az egyedül valódi kölniviz, kölniviz-szappan és puder minden jobb drogueriában, illatszert és gyógytarban kapható.

Ügyeljünk a pontos címre: JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Minden hasonlónevű utánzatot utasítsunk vissza.

Főraktár Nagyváradon: Farkas István drog. és Darvas István Ujvárosi drog. (Sas pasage.)

Magyarországi képviselő: Holzer Emil Zoltán, Budapest, VIII.

Szent László (Püspök) Gyógyfürdő

Nyári gyógyhely Nagyvárad mellett

Európai hírű 41° C. meleg természetes hévíz.

Javalva van, az ürületek és izmok csuzos bántalmainál, idült és különösen savas izületi loboknál, csonttörések és visszamaradt vastagodásoknál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek, vesekövek eseteiben, májbajoknál, végre női bajoknál. Állandó fürdő orvos. Különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák árai K 1-60-tól K 8-ig váltakoznak. Gyógyterem hirdlapokkal, zongora, könyvtár és tekeasztal. Terraszok szép

Kényelmes vasuti összeköttetés

kilátással. Sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő őserdőben és fenyvesben. Az erdőben jó tekepálya és lawn-tennis. Tükör- és kádfürdőkön kívül mérfürdők is vannak rendszeresítve. Modern uszoda uszás tanítással és homokkurával. Legszebb kiránduló hely. Elsőrendű zene. Kitűnő konyha. Villanyvilágítás. Telefon. Interurbán.

Dancs István.

Prospektust kívánatra küld a bérlettség.

Egész nyáron Kakuczi János hírneves erdélyi zenekara hangversenyez.